

Ledende amtstandlæge, MPH, Hanne Berthelsen
Amtstandplejen
Storstrømmens Sygehus Næstved
Ringstedgade 61
4700 Næstved
suhaber@stam.dk

Vedr. tilskudsordning for patienter, der har modtaget kemoterapi i forbindelse med kræftsygdomme

I brev af 2. november 2005 anmoder De om Sundhedsstyrelsens afklaring af en række tvivlsspørgsmål, De er stødt på i forbindelse med Deres arbejde med tilskudsordningen for patienter, der har modtaget kemoterapi i forbindelse med kræftsygdomme.

De skriver, at der i forbindelse med kemoterapi er yderst begrænset evidens for bivirkninger ved de forskellige typer af behandling, og De ønsker oplyst, hvilke tilstande, der forventes at være dækket af ordningen. De ønsker herunder oplyst, om det alene er betydelige kariesproblemer i forbindelse med xerostomi (mundtørhed), eller om der også er evidens for, at kemoterapi har betydning for udviklingen af parodontale lidelser.

I Amtstandplejeudvalgets afsluttende rapport er anført, at ca. 850 voksne patienter med udtalt mundtørhed som følge af Sjögren Syndrom eller strålebehandling på grund af cancer i hoved- og halsregionen årligt har behov et særligt forebyggende og behandlende tilbud. De kemobehandlede kræftpatienters problemer blev ikke behandlet i Amtstandplejeudvalget og var derfor ikke omfattet af udvalgets forslag.

Sundhedsstyrelsen udtalte sig i skrivelse af 27. maj 1999 til Sundhedsministeriet om kræftpatienters eventuelle tandproblemer/-skader som følge af kemoterapi. Det blev her anført, at kemoterapi kan medføre mundtørhed, smagsforstyrrelser og ændringer i mundhulens mikroflora. Mundtørheden skyldes en reelt nedsat spytssekretion og/eller ændret spyt sammensætning foranlediget af det kemoterapeutiske lægemiddel. Nedsat spytssekretion, ændret spyt sammensætning og/eller ændringer i mundhulens mikroflora er risikofaktorer for udvikling af sygdomme i tænder (karies), tændernes støtteapparat (parodontose) og mundslimhinde (især svampeinfektioner). Det blev imidlertid samtidig præciseret, at omfanget af mundtørhed som følge af kemoterapi ikke har samme grad som den, der ses i forbindelse med strålebehandling, og at der er ikke fuld klarhed over effekten af forskellige kemoterapeutika. Tilsvarende er effekten efter ophør af behandlingen ikke klarlagt. Endelig blev det understreget, at der, så vidt det var Sundhedsstyrelsen bekendt, ikke forelå dokumentation for, at den nedsatte spytssekretion, ændrede spyt sammensætning og/eller ændrede mikroflora skulle medføre risiko for øget forekomst af karies eller parodontose hos personer, der har gennemgået behandling med kemoterapeutika som led i kræftbehandling. Sundhedsstyrelsen skal henholde sig til denne udtalelse.

6. januar 2006

J.nr. 0-202-05-22/1/MMP

Enhed for Planlægning

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

Tlf. 7222 7400

Fax 7222 7411

E-post info@sst.dk

www.sst.dk

Dir. tlf. 7222 7691

E-post 5@sst.dk

Imidlertid var der fra politisk side et ønske om at give et tilbud til de kemo-behandlede patienter. Det fremgår således af bemærkningerne til lovforslaget, at der efter regeringens opfattelse var behov for bedre økonomisk støtte til kræftpatienter, der kunne dokumentere betydelige tandproblemer som følge af kemobehandling.

Side 2

Sundhedsstyrelsen har på denne baggrund i sine retningslinier skrevet: Ved kemoterapi i forbindelse med kræft kan der opstå akutte, såvel som mere kroniske bivirkninger i munden. Disse forhold er dog i regelen er mindre udtalte og varierende efter behandlingstype, ligesom omfanget af bivirkninger er mindre veldokumenterede, end når det drejer sig om strålebehandling.

De odontologiske problemer, som er omfattet af tilskudsordningen er beskrevet i Sundhedsstyrelsens retningslinier. Der er her tale om de kroniske gener som følge af mundtørhed. Derimod omfatter ordningen ikke rekonstruktioner som følge af udvikling af f.eks. artroser, neuropatier, bidfunktionelle spændingsbetingede lidelser og lignende tilstande.

06-01-2006

De spørger, hvordan det forholder sig med parodontale lidelser? Sundhedsstyrelsen skal her henvise til ovennævnte udtalelse til Sundhedsministeriet.

Enhed for Planlægning

Sundhedsstyrelsen

Herudover spørger De, hvorledes lovgrundlaget skal tolkes i de tilfælde, hvor der er tvivlstilfælde i relation til mundtørhed, hvor der er iværksat omfattende medicinering (f.eks. psykofarmaka i forbindelse med/forlængelse af cancerterapi). Sundhedsstyrelsen kan ikke svare entydigt på dette spørgsmål, men skal opfordre til at det bedst mulige faglige skøn lægges til grund for beslutning om eventuelt tilskud.

Endelig spørger De i forbindelse med mamma cancer, om den endokrine behandling med antiøstrogen virkning, der ofte ordineres i årelange perioder, og hvis bivirkning er mundtørhed, er at betragte som omfattet af lovgrundlaget?

Sundhedsstyrelsen har tidligere udtalt sig vedrørende tamoxifen, som er et antineoplastisk middel, et nonsteroidt, specifikt antiøstrogen, hvis indikationsområde er adjuverende behandling ved primær cancer mammae samt palliativ behandling af metastaserende cancer mammae hos visse grupper af postmenopausale kvinder. På baggrund heraf er det Sundhedsstyrelsens vurdering, at tamoxifen og lignende farmaka med identisk virkning kan betragtes som et kemoterapeutisk middel.

Med venlig hilsen

Maria Malling